

Даценко Поліна Віталіївна
Науковий керівник – канд. філос. наук. доц. Варипаєв О.М.
Державний біотехнологічний університет

НАЦІОНАЛЬНО-ДУХОВНЕ ВИХОВАННЯ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСТВА

В сучасному світі, національно-духовне виховання молоді визнається ключовим елементом формування гармонійної особистості. Зростання технологічних впливів та глобалізації вимагає особливої уваги до збереження національної ідентичності та цінностей. У цьому контексті важливо поглиблювати зв'язок молоді з власною культурною спадщиною та розуміння історії свого народу.

Необхідність національно-духовного виховання особливо актуальна у контексті змін, що відбуваються у сучасному суспільстві. Виховання молоді в дусі патріотизму та поваги до власної культури сприяє становленню громадянина, готового внести свій вклад у розвиток рідної країни.

Національно-духовне виховання не лише виклик для індивіда, але й стратегічний шлях до збереження та розвитку національної ідентичності. Шляхом внутрішньої згуртованості та підтримки національних цінностей, молодь може стати невід'ємною частиною того позитивного перетворення, яке вони хочуть бачити у своєму суспільстві.

Роль і значення історії та культури в національно-духовному вихованні молоді. Національно-патріотичне виховання дітей та молоді – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади, освітніх закладів, сі громадянських організацій, сім'ї та інших соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави.

Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації. Мета патріотичного виховання конкретизується через систему таких виховних завдань:

- утвердження в свідомості і почуттях особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;
- виховання поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки;
- підвищення престижу військової служби, а звідси – культивування ставлення до солдата як до захисника вітчизни, героя;- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- сприяння набуттю дітьми та молоддю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та

способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів;

- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності;
- працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережного ставлення до природи;
- формування мовленнєвої культури;- спонукання зростаючої особистості до активної протидії українофобству, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму.

Сучасні виклики та загрози національному та духовному розвитку молоді в умовах інтернету та глобалізації. Сучасне суспільство стикається з рядом складних викликів, які безпосередньо впливають на національний та духовний розвиток молоді. Одним із ключових аспектів цих викликів є поширення та вплив інтернету. Інтернет, незважаючи на свої беззаперечні переваги, такі як доступ до інформації та спілкування, несе загрозу для національної ідентичності молоді. Завдяки глобальному характеру мережі, молодь стикається із конфліктом між власною культурною спадщиною та загальноглобальними тенденціями. Це може викликати втрату цінностей та традицій.

Глобалізація, яка стає все більше впливовою, також вносить свій вклад у цей процес. Зростаюча взаємозалежність країн та культур призводить до змішування цінностей, що може викликати невизначеність серед молоді щодо власного місця в світі. Однак важливо визначити, що інтернет та глобалізація також надають унікальні можливості для освіти та розвитку. Сучасна молодь може використовувати ці засоби для обміну ідеями, розширення світогляду та підвищення своєї культурної компетентності.

Отже, вирішення цих викликів передбачає розробку ефективних освітніх програм, спрямованих на підвищення свідомості молоді щодо їхнього місця в глобалізованому світі та збереження національної та духовної ідентичності.

Національно-духовне виховання сучасної молоді визнається ключовим аспектом її розвитку. Розуміння та повага до власної культурної спадщини формують основу стійкого індивіда, готового до активної участі у громадянському житті. Сприяючи національно-духовному вихованню, суспільство вкладає в майбутнє, допомагаючи молоді знайти баланс між сучасністю та збереженням традицій. Посилення патріотичних цінностей та глибоке розуміння власної історії сприяють формуванню громадян, які відчувають відповідальність за свою країну. У цілому, національно-духовне виховання відкриває перед молоддю шлях самовиявлення, розвитку особистості

та сприяє формуванню гармонійного суспільства, яке цінує свою ідентичність та глибоко пов'язане з історією.

Захарченко Дільдора-Крістіна Алішерівна
Науковий керівник – канд. істор. наук, доц. Чернікова І.В.
Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди

ВНЕСОК КОЗАЦТВА В РОЗВИТОК ВІЙСЬКОВОГО МИСТЕЦТВА

Козацтво, як важливий аспект української історії, відзначається не лише своєю унікальною соціальною структурою та культурою, але й своєрідним стилем військового мистецтва. Ця соціальна група, виникла в епоху середньовіччя, здобула світову відому завдяки своїм воєнним навичкам та тактиці, що мала великий вплив на історію не лише України, але й світового військового мистецтва. Через які особливості козацтво вписалося в світову історію військового мистецтва та які внески зробило у цю галузь?

Ключові особливості козацьких військ, які роблять їх надзвичайно цікавими та відмінними серед інших військових утворень того періоду, об'єднуються в низці визначальних аспектів. Варто відзначити, що козацькі війська базувались на цінностях демократії, де старшини обиралися колективно, а рішення ухвалювалися на загальних радах, демонструючи таким чином рівність у козацькому оточенні. Однією з ключових рис була велика вільність козаків у самоорганізації власного життя. Вони несли відповідальність за власний економічний добробут, а також забезпечення себе зброєю та конями. Це надавало їм не лише самостійність, але й посилювало їхню залученість до успішних бойових дій. Козацькі війська гуртувалися у великі групи для спільних операцій або оборони, що забезпечувало їхню ефективність у масових бойових діях. Ця спроможність була ключовою у веденні успішних операцій та захисті від ворожих атак. Ще однією вагомою особливістю була висока мобільність козаків та використання легкого військового обладнання, що дозволяло їм оперативно пересуватися на полі бою. Це забезпечувало їм перевагу у тактичних рухах та допомагало адаптуватися до різноманітних умов війни. Усі ці особливості в організації козацьких військ відокремлювали їх від інших військових формувань того часу, роблячи козаків неповторними та відмінними у своєму підході до ведення війни та організації своєї спільноти.

Вплив козацького досвіду на військові науки та стратегії був помітним та важливим в історії військового мистецтва. Гуерильярна війна, козацька мобільність та здатність швидко пересуватися на конях, використовувати терен для оборони та маскування, застосування пасток, принципів самоорганізації та демократії, козацька відданість та бойовий дух, співпраця з іншими народами – все це вплинуло на подальший розвиток військового мистецтва. Козацькі стратегії та тактики, відповідно до низки історичних прикладів, залишаються надзвичайно актуальними й у сучасних воєнних конфліктах, демонструючи